

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2019. július 4.*ⁱ

„Előzetes döntéshozatal – Szolgáltatásnyújtás szabadsága – 2010/13/EU irányelv – Audiovizuális médiaszolgáltatások – Televíziós műsorszolgáltatás – A 3. cikk (1) és (2) bekezdése – A vétel és a továbbközvetítés szabadsága – Állampolgárság alapján történő gyűlöletre uszítás – A vétel tagállama által hozott intézkedések – A médiaszolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók és az interneten keresztül televíziós csatornákat vagy műsorokat szolgáltató egyéb személyek számára előírt azon ideiglenes kötelezettség, hogy valamely televíziós csatornát e tagállam területén kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassanak vagy közvetítsenek tovább”

A C-622/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Vilnius apygardos administracinis teismas (vilniusi regionális közigazgatási bíróság, Litvánia) a Bírósághoz 2017. november 3-án érkezett, 2017. október 26-i határozatával terjesztett elő

a **Baltic Media Alliance Ltd**

és

a **Lietuvos radijo ir televizijos komisija**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: A. Arabadžiev tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a második tanács tagjaként eljáró bíró, T. von Danwitz, C. Vajda (előadó) és P. G. Xuereb bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: M. Aleksejev egységvezető,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. november 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Baltic Media Alliance Ltd képviseletében R. Audzevičius advokatas és H. Stelmokaitis,
- a Lietuvos radijo ir televizijos komisija képviseletében A. Iškauskas és J. Nikė advokatai,
- a litván kormány képviseletében K. Juodelytė, R. Dzikovič és D. Kriauciūnas, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: litván.

– az Európai Bizottság képviselőiben A. Steiblyté, G. Braun és S. L. Kaléda, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2019. február 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv; HL 2010. L 95., 1. o.) 3. cikke (1) és (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Baltic Media Alliance Ltd (a továbbiakban: BMA) és a Lietuvos radijo ir televizijos komisija (litván rádió és televízió bizottság, Litvánia; a továbbiakban: „LRTK”) között, az utóbbi hatóság 2016. május 18-i azon határozatának (a továbbiakban: a 2016. május 18-i határozat) tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő, amely a Litvánia területén működő médiaszolgáltatók és a litván fogyasztók részére az interneten keresztül televíziós csatornákat vagy műsorokat szolgáltató egyéb személyek számára előírta, hogy az NTV Mir Lithuania csatornát az e határozat hatálybalépésétől számított 12 hónapon át Litvánia területén kizárólag díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassák vagy közvetítsék tovább.

Jogi háttér

A határokat átlépő televíziózásról szóló európai egyezmény

- 3 A határokat átlépő televíziózásról szóló, Strasbourgban 1989. május 5-én aláírt európai egyezménynek (kihirdette az 1998. évi XLIX. törvény) „A vétel és a továbbközvetítés szabadsága” című 4. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„A Felek a [Rómában 1950. november 4-én aláírt az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény] 10. Cikkével összhangban biztosítják a szólásszabadságot és az információ szabadságát, valamint garantálják a vétel szabadságát és területükön nem korlátozzák a jelen [e]gyezmény rendelkezéseinek megfelelő műsorok továbbközvetítését.”

Az uniós jog

A 89/552/EGK irányelv

- 4 A tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási intézkedésekben megállapított, televíziós műsorszolgáltató tevékenységre vonatkozó egyes rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 1989. október 3-i 89/552/EGK tanácsi irányelv (HL 1989. L 298., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 1. kötet, 224. o.) negyedik, kilencedik, tizedik és tizenötödik preambulumbekkezdésében kimondta:

„mivel az Európa Tanács elfogadta a határokat átlépő televíziózásról szóló európai egyezményt;

[...]

mivel a tagállamokban a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések a televíziós műsorszolgáltatók és kábeltelevízió-üzemeltetők tevékenységeinek folytatását illetően eltéréseket tartalmaznak, amelyek némelyike gátolhatja az adások szabad áramlását a Közösségen belül és torzíthatja a versenyt a közös piacon belül;

mivel a Szerződés alapján a Közösségen belül a műsorterjesztési szolgáltatások nyújtásának szabadságát sértő minden ilyen korlátozást meg kell szüntetni;

[...]

mivel az a követelmény, hogy a származási tagállam ellenőrzi, hogy a műsorok megfelelnek az ezzel az irányelvvel összehangolt nemzeti jognak, elegendő a közösségi jog alapján az adások szabad áramlásának biztosítására anélkül, hogy ugyanilyen megfontolásból másodlagos ellenőrzésre lenne szükség a fogadó tagállamokban; mivel azonban kivételes és különleges körülmények között a fogadó tagállam ideiglenesen felfüggesztheti a televíziós adások továbbadását.”

- 5 Ezen irányelv 2. cikkének (2) bekezdése a következőket írta elő:

„A tagállamok biztosítják a vétel szabadságát és nem korlátozzák a más tagállamokból származó televíziós adások továbbközvetítését saját területükön olyan okoknál fogva, amelyek az ezen irányelv által koordinált területre tartoznak. A tagállamok ideiglenesen felfüggeszthetik a televíziós adások továbbközvetítését, amennyiben a következő feltételek bekövetkeznek:

[...]”

A 97/36/EK irányelv

- 6 A 89/552 irányelv módosításáról szóló, 1997. június 30-i 97/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1997. L 202., 60. o.; magyar nyelvű különkiadás: 6. fejezet, 2. kötet, 321. o.) új szöveggel váltotta fel a 89/552 irányelv 2. cikkét, és a 89/552 irányelvbe egy új 2a. cikket illesztett be, amely (1) és (2) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezett:

„(1) A tagállamok biztosítják a más tagállamokból származó televíziós adások vételének szabadságát, és nem korlátozzák a területükön azok továbbközvetítését olyan okoknál fogva, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekre tartoznak.

(2) A tagállamok ideiglenes eltérésben részesülhetnek az (1) bekezdés hatálya alól, amennyiben a következő feltételek teljesülnek:

[...]”

A 2010/13 irányelv

- 7 A 2010/13 irányelv a 2007. december 11-i 2007/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2007. L 332., 27. o.) módosított 89/552 irányelvet kodifikálta és hatályon kívül helyezte. A 2010/13 irányelv (1), (4), (5), (8), (26), (35), (36), (41), (43), (54) és (104) preambulumbekkezdése kimondja:

„(1) A[...] 89/552[...] irányelvet többször is lényegesen módosították [...]. Az átláthatóság és az ésszerűség érdekében az említett irányelvet kodifikálni kell.

[...]

(4) Figyelemmel az audiovizuális médiaszolgáltatók fogyasztókhoz való eljuttatására vonatkozó új technológiákra, a televíziós műsorszolgáltató tevékenység folytatására vonatkozó szabályozásnak figyelembe kell vennie a strukturális változásoknak, az információs és kommunikációs technológiák („IKT”) elterjedésének és a technológiai fejlődésnek az üzleti modellekre, – különösen a kereskedelmi műsorszolgáltatás finanszírozására – kifejtett hatását, valamint biztosítani kell az európai információs technológiák, médiaágazatok és szolgáltatások versenyképességéhez szükséges optimális feltételeket és jogbiztonságot, továbbá a kulturális és nyelvi sokszínűség tiszteletben tartását.

(5) Az audiovizuális médiaszolgáltatók ugyanúgy kulturális, mint gazdasági szolgáltatások. E szolgáltatások külön szabályozását indokolja, hogy növekszik jelentőségük a társadalom és a demokrácia számára – különösen azáltal, hogy biztosítják a tájékozódás szabadságát, a vélemények sokszínűségét és a médiapluralizmust –, valamint az oktatás és a kultúra számára.

[...]

(8) A tagállamok számára alapvető minden olyan magatartás megelőzése, amely káros lehet a televíziós adások áramlásának és kereskedelmének szabadságára, vagy amely elősegítheti erőfölény kialakulását, amely viszont a televízió közvetített információ és az egész tájékoztatási szektor pluralizmusának és szabadságának korlátozásához vezetne.

[...]

(26) Ezen irányelv alkalmazásában a médiaszolgáltató fogalma nem terjed ki azon természetes vagy jogi személyekre, akik vagy amelyek csak olyan műsorszámokat közvetítenek, amelyekért a szerkesztői felelősséget harmadik személyek viselik.

[...]

(35) A gyakorlati feltételrendszer felállítása azt a célt szolgálja, hogy egy teljes körű eljárással meg lehessen határozni, hogy kizárólag egy tagállam rendelkezze jogaival egy médiaszolgáltató felett azon szolgáltatások nyújtásával kapcsolatban, amelyek ezen irányelv hatálya alá tartoznak. Mindazonáltal figyelemmel a [Bíróság] ítélezési gyakorlatára, és az olyan esetek elkerülése érdekében, ahol a joghatóság nem állapítható meg, célszerű az [EUMSZ] 49–[EUMSZ] 55. cikk[...] szerinti letelepedés szempontjára hivatkozni valamely tagállam joghatósága megállapításának végső szempontjaként.

(36) Az a követelmény, hogy a származási tagállam ellenőrzi, hogy a műsorok megfelelnek az ezzel az irányelvvel összehangolt nemzeti jognak, elegendő az uniós jog alapján az adások szabad áramlásának biztosítására anélkül, hogy ugyanilyen megfontolásból másodlagos ellenőrzés lenne szükség a fogadó tagállamokban. Azonban kivételesen és különleges körülmények között a fogadó tagállam ideiglenesen felfüggesztheti a televíziós adások továbbadását.

[...]

(41) A tagállamoknak lehetőséget kell adni arra, hogy az ezen irányelvvel összehangolt területeken a joghatóságuk alá tartozó médiaszolgáltatókra szigorúbb vagy részletesebb szabályokat alkalmazzanak, biztosítva egyúttal, hogy e szabályok az uniós jog elveivel összhangban vannak. Az olyan helyzetek kezelése érdekében, amikor egy adott tagállam joghatósága alá tartozó műsorszolgáltató televíziós műsorszolgáltatása teljes egészében vagy legnagyobb részben egy másik tagállam területére irányul, a tagállamok együttműködésre kötelezése, és a szabályok megkerülése esetére – egy hatékonyabb eljárással egyidejűleg – a Bíróság ítélezési gyakorlatának jogszabályba foglalása a megfelelő megoldás [...], mert ennek révén figyelembe vehetők a tagállamok aggályai anélkül, hogy megkérdőjeleződne a származási ország elvének helyes alkalmazása. Az általános

közérdekű szabályok fogalmát a Bíróság az [EK] 43. és 49. cikk[hez] (amelyek az [EUMSZ] 49. és [EUMSZ] 56. cikk[...] lettek) kapcsolódó ítélkezési gyakorlatában dolgozta ki, és magában foglal többek között fogyasztóvédelmi, a kiskorúak védelmére vonatkozó és kultúrpolitikai szabályokat. Az együttműködést kérő tagállamnak biztosítania kell, hogy a különös nemzeti szabályok ténylegesen szükségesek, azokat megkülönböztetés nélkül és arányosan alkalmazzák.

[...]

- (43) Ezen irányelv értelmében a származási ország elvének ellenére a tagállamok továbbra is hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek korlátozzák a televíziós műsorszolgáltatás szabad nyújtását, de csak az irányelvben megállapított feltételek mellett és meghatározott eljárás szerint. Azonban a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a szolgáltatások nyújtásának szabadságára vonatkozó bármely korlátozást, hasonlóképpen a Szerződésben meghatározott alapelvektől történő bármely eltéréshez, megszorítóan kell értelmezni.

[...]

- (54) A tagállamok szabadon hozhatnak bármely olyan intézkedést, amelyet alkalmasnak tartanak az olyan audiovizuális médiaszolgáltatások tekintetében, amelyek harmadik országokból származnak, és amelyek nem felelnek meg a 2. cikkben meghatározott feltételeknek, feltéve, hogy összhangban állnak az uniós jogi előírásokkal és az Unió nemzetközi kötelezettségeivel.

[...]

- (104) Mivel ezen irányelv céljait, nevezetesen az audiovizuális médiaszolgáltatások tekintetében egy belső határok nélküli térség megteremtését a közérdekű célok – különösen a kiskorúak és az emberi méltóság magas szintű védelmének és a fogyatékkal élő személyek jogai megerősítésének – egyidejű biztosítása mellett a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért ezen irányelv terjedelme és hatása miatt azok uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az e foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az e cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez az irányelv nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket. [...]"

- 8 A 2010/13 irányelv „Fogalommeghatározások” című I. fejezetébe tartozó 1. cikke (1) bekezdésének a), c) és f) pontjában az alábbiak szerint rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) »audiovizuális médiaszolgáltatás«:
- i. az [EUMSZ] 56. és [EUMSZ] 57. cikk[ben] meghatározott olyan szolgáltatás, amelyért egy médiaszolgáltató szerkesztői felelősséggel rendelkezik, és amelynek elsődleges célja műsorszámoknak tájékoztatás, szórakoztatás vagy oktatás céljából a közönséghez történő eljuttatása [az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (keretirányelv) (HL 2002. L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.) 2. cikkének a) pontja értelmében vett elektronikus hírközlő hálózaton keresztül. Az ilyen audiovizuális médiaszolgáltatás vagy az ezen cikk e) pontjában meghatározott televíziós műsorszolgáltatás, vagy az ezen cikk g) pontjában meghatározott lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatás;

[...]

[...]

- c) »szerkesztői felelősség«: a műorszámok kiválasztása és összeállítása – televíziós műorszolgáltatás esetében a műorszámok időbeli összeállítása, lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások esetében pedig a műorkínalat összeállítása – során megvalósuló tényleges ellenőrzés. A szerkesztői felelősség nem eredményezi szükségszerűen a nemzeti jog szerinti jogi felelősséget a nyújtott tartalom vagy szolgáltatás tekintetében;
 - d) »médiaszolgáltató«: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely szerkesztői felelősséggel rendelkezik az audiovizuális médiaszolgáltatás audiovizuális tartalmának megválasztásáért, és meghatározza annak összeállítását;
 - e) »televíziós műorszolgáltatás«: (azaz lineáris audiovizuális médiaszolgáltatás): a médiaszolgáltató által nyújtott, műorszámok műsorrend alapján történő egyidejű megtekintését lehetővé tévő audiovizuális médiaszolgáltatás;
 - f) »műorszolgáltató«: televíziós műorszolgáltatást nyújtó médiaszolgáltató”.
- 9 A 2010/13 irányelv 2. cikkének (1)–(3) bekezdése értelmében:

„(1) Minden tagállam biztosítja, hogy a joghatósága alá tartozó médiaszolgáltatók által közvetített valamennyi audiovizuális médiaszolgáltatás megfeleljen az adott tagállamban a nyilvánosságna szánt audiovizuális médiaszolgáltatásokra alkalmazandó jogrendszer szabályainak.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában egy tagállam joghatósága alá tartozó médiaszolgáltatók a következők valamelyike:

- a) azok, amelyek a (3) bekezdés szerint az adott tagállamban telepedtek le;

[...]

(3) Ezen irányelv alkalmazásában a következő esetekben kell egy médiaszolgáltatót egy tagállamban letelepedettnek tekinteni:

- a) a médiaszolgáltató központi ügyintézésének helye az adott tagállamban található, és az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos szerkesztői döntéseket abban a tagállamban hozzák;
- b) ha a médiaszolgáltató központi ügyintézésének helye az egyik tagállamban található, de az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos szerkesztői döntéseket egy másik tagállamban hozzák, azt abban a tagállamban kell letelepedettnek tekinteni, amelyikben az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos tevékenységben közreműködő munkaerő jelentős része működik. Ha az érintett tagállamok mindegyikében az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos tevékenység folytatásában közreműködő munkaerő jelentős része működik, akkor a médiaszolgáltatót abban a tagállamban kell letelepedettnek tekinteni, amelyikben központi ügyintézésének helye található. Ha az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos tevékenység folytatásában közreműködő munkaerő jelentős része az említett tagállamok egyikében sem működik, a médiaszolgáltatót abban a tagállamban kell letelepedettnek tekinteni, ahol az adott tagállam joga szerint elsőként megkezdte tevékenységét, feltéve, hogy folyamatos és tényleges kapcsolatot tart fenn annak a tagállamnak a gazdaságával;
- c) ha egy médiaszolgáltató központi ügyintézésének helye egy tagállamban található, de az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos döntéseket egy harmadik országban hozzák, vagy fordítva, azt az érintett tagállamban letelepedettnek kell tekinteni, feltéve, hogy az audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatos tevékenység folytatásában szerepet játszó munkaerő jelentős része abban a tagállamban működik.”

10 Ezen irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése így rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják a más tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát, és nem korlátozzák területükön azok továbbközvetítését olyan okokból, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekre vonatkoznak.

(2) A tagállamok a televíziós műsorszolgáltatás tekintetében ideiglenesen eltérhetnek az (1) bekezdéstől, ha a következő feltételek teljesülnek:

- a) a más tagállamból származó televíziós műsorszolgáltatás nyilvánvalóan, komolyan és súlyosan sérti a 27. cikk (1) vagy (2) bekezdését és/vagy a 6. cikket;
- b) a megelőző 12 hónap alatt a műsorszolgáltató legalább két korábbi alkalommal megsértette az a) pontban említett előírást (előírásokat);
- c) az érintett tagállam írásban értesítette a műsorszolgáltatót és a Bizottságot az állítólagos jogsértésekről és az általa tervezett intézkedésekről, amelyeket akkor hoz, ha ismételtent megtörténik egy ilyen jogsértés;
- d) az adást közvetítő tagállammal és a Bizottsággal folytatott konzultáció nem eredményezett egyezséget a c) bekezdésben előírt értesítéstől számított tizenöt napon belül és az állítólagos jogsértés továbbra is fennáll.

A tagállam által hozott intézkedésekről szóló értesítést követő két hónapon belül a Bizottság határozatot hoz arról, hogy az intézkedések megfelelnek-e az uniós jognak. Amennyiben úgy határoz, hogy nem felelnek meg, a tagállam köteles sürgősséggel megszüntetni a kérdéses intézkedéseket.”

11 Az említett irányelv 4. cikkének (2)–(5) bekezdése a következőket írja elő:

„(2) Ha a tagállam:

- a) gyakorolta az (1) bekezdés szerinti, részletesebb vagy szigorúbb általános közérdekű szabályok elfogadására vonatkozó jogát; és
- b) megállapítja, hogy egy másik tagállam joghatósága alá tartozó műsorszolgáltató valamely televíziós műsorszolgáltatását teljes egészében vagy legnagyobb részét az ő területére irányítja,

kapcsolatba léphet a műsorszolgáltató tekintetében joghatósággal rendelkező tagállammal annak érdekében, hogy a felmerülő problémákra kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak. Az első tagállamtól érkező indokolt kérelem kézhezvételét követően a joghatósággal rendelkező tagállam felszólítja a műsorszolgáltatót, hogy tegyen eleget a kérdéses, általános közérdekű szabályoknak. A joghatósággal rendelkező tagállam a kérelem kézhezvételét követő két hónapon belül tájékoztatja az első tagállamot az elért eredményekről. Bármelyik tagállam felkérheti a 29. cikk szerint létrehozott kapcsolattartó bizottságot az eset kivizsgálására.

(3) Az első tagállam megfelelő intézkedéseket fogadhat el az érintett műsorszolgáltatóval szemben, ha megállapítja, hogy:

- a) a (2) bekezdés alkalmazása által elért eredmények nem kielégítőek; és
- b) az érintett műsorszolgáltató azért telepedett le a joghatósággal rendelkező tagállamban, hogy kijátssza a szigorúbb szabályokat, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területeken alkalmazandók lennének rá, ha a műsorszolgáltató az első tagállamban telepedett volna le.

Ezen intézkedéseknek objektíven szükségeseknek kell lenniük, azokat megkülönböztetés nélkül kell alkalmazni, és arányosnak kell lenniük az elérni kívánt célokkal.

(4) A tagállamok a (3) bekezdés alapján csak akkor hozhatnak intézkedéseket, ha az alábbi feltételek teljesülnek:

- a) a tagállam értesítette a Bizottságot és azt a tagállamot, amelyben a műsorszolgáltató letelepedett, az ilyen intézkedések meghozatalára irányuló szándékáról, és megindokolta megállapítását; és
- b) a Bizottság úgy határozott, hogy az intézkedések az uniós joggal összeegyeztethetőek és különösen, hogy a (2) és (3) bekezdés szerinti intézkedéseket hozó tagállam megállapításai kellően megalapozottak.

(5) A Bizottság az (4) bekezdés a) pontjában említett értesítéstől számított három hónapon belül határoz. Ha megállapítja, hogy az intézkedések összeegyeztethetetlenek az uniós joggal, akkor az érintett tagállam tartózkodik a javasolt intézkedések meghozatalától.”

12 Ugyanezen irányelv 6. cikke értelmében:

„A tagállamok megfelelő eszközökkel biztosítják, hogy a joghatóságuk alá tartozó médiaszolgáltatók által nyújtott audiovizuális médiaszolgáltatások ne tartalmazzanak fajon, nemén, vallási vagy nemzetiségi hovatartozáson alapuló gyűlöletkeltést.”

A litván jog

13 A 2006. július 2-i Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (tömeztájékoztatásról szóló litván törvény, Žin., 2006, 82–3254. sz.; a továbbiakban: tömeztájékoztatásról szóló litván törvény) alapeljárásban alkalmazandó változata 19. cikke (1) bekezdésének 3) pontja, amely a 2010/13 irányelv 6. cikkét ülteti át, az alábbiak szerint rendelkezik:

„Tilos minden olyan anyag sajtó útján történő terjesztése, amely

[...]

- 3) háborús propagandát, háborús uszítást, gyűlöletkeltést, illetve nevetségessé tételre vagy megvetésre való buzdítást tartalmaz, vagy amely ösztönzi a valamely csoporttal vagy a csoporthoz tartozó valamely személlyel szembeni, kor, nem, szexuális irányultság, etnikai származás, faji származás, nemzetiség, állampolgárság, nyelv, származás, társadalmi státusz, meggyőződés, hit, vélemény vagy vallás alapján történő hátrányos megkülönböztetést, erőszakot, durva fizikai bánásmódot [...]

14 E törvény 33. cikkének 11. és 12. bekezdése így rendelkezik:

„(11) A televíziós csatornákat továbbközvetítő műsorszolgáltatóknak, valamint a litván fogyasztók részére az interneten keresztül olyan televíziós csatornákat és/vagy televíziós műsorokat szolgáltató más személyeknek, amelyek az interneten keresztül továbbközvetített és/vagy szolgáltatott műsorcsomagokat alkotnak, tiszteletben kell tartaniuk a [LRTK] által a műsorcsomagok összetételére vonatkozóan elfogadott szabályokat, és biztosítaniuk kell a fogyasztók pártatlan tájékoztatáshoz, illetve a vélemények, a kultúrák és a nyelvek sokszínűségéhez való jogát, valamint a kiskorúaknak a nyilvános információk káros hatásaival szembeni védelméhez való jogát. A jelen cikk 12. bekezdésének 1) pontjában említett határozat elfogadásától számított 12 hónapon keresztül azok a televíziós csatornák, amelyek [a jelen törvény] 19. cikke (1) bekezdésének 3) pontja szerinti tilalom alá tartozó anyagot tettek közzé, az interneten keresztül kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagokban közvetíthetők tovább és/vagy terjeszthetők az interneten keresztül, amely esetben

e televíziós műsorcsomagok nem részesülhetnek semmiféle szubvencióban, támogatásban vagy bármely előnyben, és áraik nem lehetnek alacsonyabbak, mint a szolgáltatónak az e televíziós műsorcsomagokat alkotó televíziós műsorok megvásárlása és az interneten keresztül történő továbbközvetítése és/vagy terjesztése során felmerült költségei.

(12) Miután [az LRTK] megállapította, hogy uniós tagállamokból, az Európai Gazdasági Térség egyik államából, vagy a [határokon átnyúló televíziózásról szóló egyezményt] ratifikáló egyéb államokból interneten továbbközvetített és/vagy terjesztett televíziós csatornán vagy annak valamely műsorában [a jelen törvény] 19. cikke (1) bekezdésének 1), 2) és 3) pontja szerinti tilalom alá tartozó anyagot tettek közzé, továbbítottak és terjesztettek:

- 1) határozatot hoz, amelynek értelmében a szóban forgó televíziós csatorna kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban terjeszthető, és erről tájékoztatja a televíziós műsorszolgáltatást nyújtó szervezeteket, és azokat a személyeket, akik a litvániai fogyasztók számára csatornák és/vagy televíziós műsorok interneten keresztül történő terjesztésével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtanak;
- 2) az e törvénynek megfelelő televíziós csatornák és/vagy műsorok terjesztésének érdekében késelem nélkül elfogadja az [említett] törvény 34^{1. cikk}ében előírt intézkedéseket.

[...]

- 15 A tömegtájékoztatásról szóló törvény 34^{1. cikk}ének 1. és 3. bekezdése ülteti át a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdését. E törvény 34^{1. cikkének (1) bekezdése} úgy rendelkezik, hogy a Litván Köztársaság biztosítja – a többek között – a tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát. Az említett törvény 34^{1. cikkének (3) bekezdése} úgy rendelkezik, hogy e szabadság „ideiglenesen felfüggeszhető”, amennyiben négy feltétel teljesül, amelyek a 2010/13 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételeknek felelnek meg.
- 16 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alap televíziós műsorcsomag televíziós csatornák olyan összessége, amelyet a fogyasztók számára televíziós műsorszolgáltatást nyújtó szervezetek, illetve az említett fogyasztók számára televíziós csatornák vagy televíziós műsorok interneten keresztül történő terjesztésével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó egyéb személyek állítanak össze és kínálnak meghatározott összeg fizetése ellenében. A külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomag a fogyasztók részére olyan többletdíj fizetése ellenében szolgáltatott csatornák összessége, amelyet az alap televíziós műsorcsomag ára nem foglal magában.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 17 Az Egyesült Királyságban bejegyzett BMA társaság rendelkezik az Office of Communications (hírközlési hivatal, Egyesült Királyság) által kiadott, az NTV Mir Lithuania televíziós csatorna szolgáltatására vonatkozó engedéllyel.
- 18 Az LRTK a tömegtájékoztatásról szóló törvény 33. cikkének (11) bekezdésével és 33. cikke (2) bekezdésének 1) pontjával összhangban elfogadta a 2016. május 18-i határozatot. E határozat azon a tényen alapul, hogy az NTV Mir Lithuania csatornán 2016. április 15-én sugárzott, „Ypatingas įvykis. Tyrimas” (Különös esemény – Nyomozás) című műsor az említett törvény 19. cikke (1) bekezdésének 3) pontja által tiltott, állampolgárság alapján gyűlöletre uszító információt tartalmazott.
- 19 2016. június 22-én az LRTK egy új határozatot fogadott el, amellyel módosította a 2016. május 18-i határozatot. Eltörölte az NTV Mir Lithuania televíziós csatorna kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban való terjesztésének kötelezettségét, és úgy határozott, hogy megindítja az e televíziós csatorna ideiglenes felfüggesztésére irányuló eljárást a tömegtájékoztatásról

szóló törvény 34^{1.} cikke (3) bekezdésének alkalmazásával. Ennek keretében tájékoztatta a BMA-t a 2016. május 18-i határozatában megállapított jogsértésről, valamint azokról az intézkedésekről, amelyeket a jogsértés megismétlődése esetén szándékában áll foganatosítani. Az LRTK a hírközlési hivatalt is értesítette a szóban forgó jogsértésről.

20 Ugyanezen a napon a BMA a 2016. május 18-i határozat megsemmisítése iránti kérelmet terjesztett a Vilnius apygardos administracinis teismas (vilniusi megyei közigazgatási bíróság, Litvánia) elé. Ennek keretében a BMA többek között arra hivatkozik, hogy e határozatot a 2010/13 irányelv 3. cikke (2) bekezdésének megsértésével fogadták el, és az korlátozta az egyik tagállamból származó televíziós csatorna továbbközvetítését. Ezért e korlátozás indokainak és az e határozat elfogadására irányuló eljárásnak meg kellett volna felelnie e rendelkezésnek. Márpedig nem így történt.

21 Ilyen körülmények között a Vilnius apygardos administracinis teismas (vilniusi megyei közigazgatási bíróság) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A [2010/13 irányelv] 3. cikkének (1) és (2) bekezdése csak azokra az esetekre vonatkozik-e, amikor valamely fogadó tagállam fel kívánja függeszteni a televíziós műsorszolgáltatást és/vagy továbbközvetítést, vagy a fogadó tagállam által hozott egyéb intézkedésekre is, amelyeket a fogadó tagállam az audiovizuális médiaszolgáltatások vételi szabadságának és továbbközvetítésének más módon való korlátozása érdekében foganatosít?

2) Úgy kell-e értelmezni a [2010/13 irányelv] (8) preambulumbekzdését és 3. cikkének (1) és (2) bekezdését, hogy a fogadó tagállamok, miután megállapították, hogy az Európai Unió valamely tagállamából interneten keresztül továbbközvetített és/vagy terjesztett televíziós csatornán az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv 6. cikkével érintett anyagot tettek közzé, terjesztés céljából továbbították és terjesztettek, az irányelv 3. cikkének (2) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülése nélkül nem fogadhatnak el olyan határozatot, mint amely a [tömejtájékoztatásról szóló törvény] 33. cikkének (11) bekezdésében és 33. cikke (12) bekezdésének 1. pontjában szerepel, vagyis amely a fogadó tagállam területén működő tovább sugárzó és interneten keresztül televíziós műsort terjesztő szolgáltatásokat nyújtó egyéb személyek számára ideiglenes jelleggel előírja, hogy a televíziós műsor interneten keresztül kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban sugározható tovább és/vagy terjeszhető?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

22 Az LRTK és a litván kormány azt állítja, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan.

23 Elsőként arra hivatkoznak, hogy az előterjesztett kérdések hipotetikus jellegűek. Ugyanis mivel az LRTK ugyanazon a napon, amikor a BMA a kérdést előterjesztő bírósághoz fordult, módosította a 2016. május 18-i határozatot, megszüntette annak kötelezettségét, hogy az NTV Mir Lithuania csatornát kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassák, és a 2010/13 irányelv 3. cikkének (2) bekezdésével összhangban felfüggesztési eljárást indított, az alapjogvita okafogyottá vált, és a BMA-nak többé nem áll érdekében, hogy a bíróságtól kérje e határozat jogellenességének megállapítását.

- 24 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az utóbbiak által eldöntendő jogviták megoldásához szükséges támpontokat nyújt az uniós jog értelmezése terén (lásd többek között: 2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 18. pont).
- 25 Szintén ezen ítélkezési gyakorlatból következik, hogy kizárólag a jogvitában eljáró és a meghozandó döntésért felelős tagállami bíróság feladata annak eldöntése, hogy az ügy sajátos jellemzőit tekintve az ítélet meghozatalához szükség van-e az előzetes döntéshozatalra, és hogy a Bíróságnak feltett kérdései valóban relevánsak-e. Következésképpen, ha a feltett kérdések valamely uniós jogi szabály értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság főszabály szerint köteles határozatot hozni (2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 26 Ebből következik, hogy az uniós jogra vonatkozó kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, ha az uniós jogi szabály kért értelmezése nyilvánvalóan semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 27 Egyébiránt emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az előzetes döntéshozatali eljárás indoka nem az általános vagy hipotetikus kérdésekről való véleménynyilvánítás, hanem az adott jogvita tényleges megoldásának szükségessége (2018. december 10-i Wightman és társai ítélet, C-621/18, EU:C:2018:999, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 28 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban kifejtette, hogy a 2016. május 18-i határozat módosításától függetlenül, amellyel az LRTK hatályon kívül helyezte a BMA által vitatott intézkedéseket, határoznia kell abban a kérdésben, hogy e határozattal az LRTK megsértette-e e társaság jogait, és hogy az említett határozat az elfogadásának idején jogszerű volt-e.
- 29 E tekintetben a BMA arra hivatkozik, hogy a 2016. május 18-i határozat 2016. május 23-tól június 27-ig volt hatályban, és ezen időszak során rá nézve káros hatásokkal járt, továbbá hogy az LRTK e határozat módosításával nem ismerte el annak jogellenességét, és a már bekövetkezett hatásokat sem szüntette meg. A BMA ezenkívül rámutat, hogy a 2016. május 18-i határozat jogellenességének megállapítása révén különösen annak kockázata kerülhető el, hogy az állítólagos jogellenesség a jövőben újra megvalósuljon.
- 30 Úgy tűnik tehát, hogy mivel a BMA által vitatott intézkedéseknek az LRTK által – az alapeljárásban előterjesztett kereset benyújtásának időpontjában – történő hatályon kívül helyezése a BMA számára nem volt kielégítő, valóban jogvita van folyamatban a kérdést előterjesztő bíróság előtt.
- 31 E körülményekből nem tűnik ki nyilvánvalóan, hogy az alapjogvita okafogyottá vált, és ezért az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem függenek össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, vagy hipotetikus jellegű problémára vonatkoznak.
- 32 Másodszor, a litván kormány arra hivatkozik, hogy egy olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, és amely annak kötelezettségével jár, hogy 12 hónapon keresztül valamely televíziós csatornát kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassanak, korlátozza az ilyen csatornának az ország területén való hozzáférhetőségét, viszont nem függeszti fel valamely audiovizuális médiaszolgáltatás továbbközvetítését. Következésképpen egy ilyen intézkedés a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (3) bekezdésének hatályán kívül esik, és a nemzeti jog alapján meghozott önálló intézkedésnek minősül, ami azzal a következménnyel jár, hogy nincs szükség az említett irányelv rendelkezéseinek értelmezésére.

- 33 E tekintetben meg kell állapítani, hogy ez az érv nem az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságára vonatkozik, hanem az alapügy érdemét érinti, közelebbről pedig az első kérdés tárgyát képezi (lásd analógia útján: 1991. október 4-i Society for the Protection of Unborn Children Ireland ítélet, C-159/90, EU:C:1991:378, 15. pont).
- 34 A fenti megfontolásokra tekintettel az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet elfogadhatónak kell tekinteni.

Az ügy érdeméről

Előzetes észrevételek

- 35 Elsőként meg kell vizsgálni az LRTK és a litván kormány azon érvelését, amely szerint egy olyan televíziós csatorna, mint amely az alapeljárás tárgyát képezi, amelynek a műsorait valamely harmadik országban állítják elő, nem tartozik a 2010/13 irányelv hatálya alá, és ily módon nem élvezheti a vétel és továbbközvetítés ezen irányelvben biztosított szabadságát.
- 36 A litván kormány ugyanis arra hivatkozik, hogy az NTV Mir Lithuania csatorna műsorait egy Oroszországban letelepedett társaság állítja elő, és hogy az Egyesült Királyságban letelepedett BMA csupán e csatorna Litvánia területén történő egyszerű terjesztésében álló szolgáltatást nyújt anélkül, hogy annak tartalmáért bármilyen szerkesztői felelősséget viselne.
- 37 E tekintetben rá kell mutatni, hogy a 2010/13 irányelv, ahogyan a (35) preambulumbekkezdéséből kitűnik, több olyan anyagi jogi szempontot ír elő, amelyek meghatározzák, hogy mely tagállam rendelkezik hatáskörrel valamely médiaszolgáltatóval szemben az említett irányelv tárgyát képező szolgáltatásnyújtások vonatkozásában.
- 38 A 2010/13 irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontjával összhangban valamely tagállam hatáskörébe tartoznak az ezen irányelv 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett médiaszolgáltatók, amelyeket az említett 2. cikk (3) bekezdésének megfelelően az említett tagállamban letelepedettnek kell tekinteni.
- 39 Elsőként a „médiaszolgáltató” fogalmát illetően, azt a 2010/13 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja úgy határozza meg, amely azt a természetes vagy jogi személyt jelöli, aki vagy amely szerkesztői felelősséggel rendelkezik az audiovizuális médiaszolgáltatás audiovizuális tartalmának megválasztásáért, és meghatározza annak összeállítását.
- 40 A „szerkesztői felelősség” fogalmát az említett irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja úgy határozza meg mint „a műsorszámok kiválasztása és összeállítása – televíziós műsorszolgáltatás esetében a műsorszámok időbeli összeállítása, lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatások esetében pedig a műsorkínálat összeállítása – során megvalósuló tényleges ellenőrzés”. Az ellenőrzésnek a szerkesztői döntések meghozatalát eredményező gyakorlása és az ebből eredő szerkesztői felelősség viselése jellemzi az említett irányelv 1. cikke (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott médiaszolgáltatót.
- 41 Következésképpen a tagállamok egyikében letelepedett természetes vagy jogi személy akkor viseli a 2010/13 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett szerkesztői felelősséget valamely szolgáltatót televíziós csatorna műsoraiért, ha e csatorna műsorait kiválasztja és a műsorszámokat időbeli sorrendben összeállítja. Ebben az esetben tehát az említett irányelv 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett médiaszolgáltatónak minősül.

- 42 Ezzel szemben, ahogyan a 2010/13 irányelv (26) preambulumbekzdéséből kitűnik, a médiaszolgáltató fogalma nem terjed ki azon természetes vagy jogi személyekre, akik vagy amelyek csak olyan műsorszámokat közvetítenek, amelyekért a szerkesztői felelősséget harmadik személyek viselik.
- 43 Az e tekintetben figyelembe veendő különböző tényezők kapcsán az a körülmény, hogy az érintett személy részére valamely tagállam szabályozó szerve engedélyt adott ki, jöllehet azt valószínűsítő körülménynek minősülhet, hogy e személy viselte a szerkesztői felelősséget a terjesztett csatorna műsoraiért, nem lehet – ahogyan arra a főtanácsnok az indítványának 40. pontjában rámutatott – döntő jelentőségű, mivel az uniós jogalkotó a 2010/13 irányelvben nem harmonizálta audiovizuális médiaszolgáltatók nyújtására vonatkozó közigazgatási engedélyek odaítélését. Ezenkívül értékelni kell, hogy az érintett személy jogosult-e arra, hogy végső soron döntsön magáról az audiovizuális kínálatról, ami feltételezi, hogy elegendő anyagi és emberi erőforrás áll rendelkezésére ahhoz, hogy vállalni tudja ezt a felelősséget, amint azt a főtanácsnok az indítványának 43–45. pontjában kiemelte.
- 44 Másodsor, a 2010/13 irányelv 2. cikke (3) bekezdésének a)-c) pontja felsorolja azokat az eseteket, amikor valamely médiaszolgáltatót valamely tagállamban letelepedettnek kell tekinteni, és amely ezért az említett irányelv hatálya alá tartozik.
- 45 A 2010/13 irányelv 2. cikke (3) bekezdésének a) pontjából kitűnik, hogy valamely médiaszolgáltató akkor kell egy tagállamban letelepedettnek tekinteni, ha a médiaszolgáltató központi ügyintézésének helye az adott tagállamban található, és „az audiovizuális médiaszolgáltatóval kapcsolatos szerkesztői döntéseket abban a tagállamban hozzák”.
- 46 Ebből következik, hogy annak meghatározása érdekében, hogy valamely természetes vagy jogi személy a 2010/13 irányelv hatálya alá tartozik-e ezen irányelv 2. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében, nem csupán azt kell megvizsgálni, hogy azon érintett személy központi ügyintézésének helye, amely a szerkesztői felelősséget viseli a nyújtott audiovizuális médiaszolgáltatásokért, valamely tagállamban található-e, hanem azt is, hogy az e szolgáltatásokkal kapcsolatos szerkesztői döntéseket szintén e tagállamban hozzák-e meg.
- 47 Noha ennek vizsgálata olyan ténykérdés, amelynek értékelése a kérdést előterjesztő bíróság feladata, a Bíróság megadhatja az uniós jog értelmezéséhez azokat a támpontokat, amelyek szükségesek az utóbbi által eldöntendő jogvita megoldásához.
- 48 A jelen ítélet 46. pontjában említett vizsgálat céljából meg kell határozni, hogy a jelen ítélet 40. pontjában említett audiovizuális médiaszolgáltatókkal kapcsolatos szerkesztői döntéseket abban a tagállamban hozzák-e meg, amelynek a területén az érintett médiaszolgáltató központi ügyvezetésének helye található.
- 49 Ezen összefüggésben rá kell mutatni, hogy az a hely, ahol az audiovizuális médiaszolgáltatókhoz kapcsolódó ezen szerkesztői döntéseket meghozzák, a 2010/13 irányelv 2. cikke (3) bekezdésének b) és c) pontjában előírt anyagi jogi kritériumok alkalmazása szempontjából is jelentőséggel bír.
- 50 E tekintetben egyrészt a 2010/13 irányelv 2. cikke (3) bekezdése b) pontjának első mondatából következik, hogy „ha a médiaszolgáltató központi ügyvezetésének helye az egyik tagállamban található, de az audiovizuális médiaszolgáltatóval kapcsolatos szerkesztői döntéseket egy másik tagállamban hozzák, azt abban a tagállamban kell letelepedettnek tekinteni, amelyikben az audiovizuális médiaszolgáltatóval kapcsolatos tevékenységben közreműködő munkaerő jelentős része működik”. Másrészt az említett irányelv 2. cikke (3) bekezdésének c) pontja előírja, hogy „ha egy médiaszolgáltató központi ügyintézésének helye egy tagállamban található, de az audiovizuális médiaszolgáltatóval kapcsolatos döntéseket egy harmadik országban hozzák, vagy fordítva, azt az érintett tagállamban letelepedettnek kell tekinteni, feltéve, hogy az audiovizuális médiaszolgáltatóval kapcsolatos tevékenység folytatásában szerepet játszó munkaerő jelentős része abban a tagállamban működik.”

- 51 Egyébiránt, ahogyan a 2010/13 irányelv 2. cikke (3) bekezdése b) pontjából és ezen irányelv 2. cikke (3) bekezdése c) pontjából külön-külön kiderül, a médiaszolgáltatásokat nyújtó szolgáltató központi ügyintézésének helye, valamint az a hely, ahol az e szolgáltatással kapcsolatos tevékenység folytatásában közreműködő munkaerő jelentős része működik, egyaránt jelentőséggel bír a fenti rendelkezések alkalmazása szempontjából.
- 52 A jelen ítélet 38–51. pontjában szereplő elemzésből következik, hogy a szerkesztői felelősségnek az audiovizuális médiaszolgáltatások tekintetében való gyakorlása jellemzi e szolgáltatások nyújtóját a 2010/13 irányelv 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében. Ráadásul a médiaszolgáltatásokat nyújtó szolgáltató központi ügyintézésének helye és az említett szolgáltatásokkal kapcsolatos szerkesztői döntések meghozatalának helye, ugyanúgy mint adott esetben az a hely, ahol ugyanezen szolgáltatással kapcsolatos tevékenység folytatásában közreműködő munkaerő működik, releváns kritériumnak minősül annak vizsgálata céljából, hogy e szolgáltató az említett irányelv 2. cikke (3) bekezdésének alkalmazásában valamely tagállamban letelepedettnek tekinthető-e, és ezért az általa nyújtott szolgáltatások a 2010/13 irányelv hatálya alá tartoznak-e. Ezzel szemben az a tény, hogy valamely televíziós csatornának egy adott tagállam területén terjesztett műsorait esetleg harmadik országban állítják elő, e tekintetben irreleváns.
- 53 Másodsor, meg kell vizsgálni a litván kormány azon érvét, amely szerint a litván szabályozást kell alkalmazni, mivel az NTV Mir Lithuania csatorna kizárólag Litvánia területére irányul, és hogy a BMA e szabályozás megkerülése érdekében a Litván Köztársaságtól eltérő tagállamban telepedett le.
- 54 E tekintetben elegendő megállapítani, hogy a 2010/13 irányelv 4. cikkének (2)–(5) bekezdése különös eljárást ír elő azon helyzetek rendezésére, amikor az egyik tagállam joghatósága alá tartozó valamely televíziós műsorszolgáltató valamely televíziós műsorszolgáltatását teljes egészében vagy legnagyobb részben egy másik tagállam területére irányítja. Feltéve ugyanis, hogy említett rendelkezésben előírt feltételeket és eljárást tiszteletben tartja, a fogadó tagállam e szervezetre általános közérdekű szabályait vagy az említett irányelv által összehangolt területeken egyéb szigorúbb szabályait alkalmazhatja.
- 55 A jelen ügyben azonban kétségtelen, hogy az LRTK nem követte ezen eljárást a 2016. május 18-i határozat elfogadása érdekében.
- 56 A fentiekből következik, hogy sem az a körülmény, hogy az NTV Mir Lithuania csatorna műsorait esetleg harmadik országban állítják elő, sem az a körülmény, – mivel a Litván Köztársaság nem tartotta tiszteletben a 2010/13 irányelvben előírt különös eljárást –, hogy e csatorna, amely szolgáltatója központi ügyvezetésének helye egy másik tagállamban található, kizárólag Litvánia területére irányul, nem menti fel a Litván Köztársaságot ezen irányelv alkalmazása alól.

Az első kérdésről

- 57 Első kérdésével a nemzeti bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés hatálya alá tartozik a valamely tagállam által elfogadott olyan közrendi intézkedés, amely arra kötelezi a médiaszolgáltatásokat nyújtó azon szolgáltatókat, amelyeknek a műsorai az adott tagállam területére irányulnak, valamint azon egyéb személyeket, akik az említett tagállam fogyasztói számára az interneten keresztül televíziós csatornákat vagy televíziós műsorokat szolgáltatnak, hogy ugyanezen tagállam területén 12 hónapon keresztül egy másik tagállamból származó televíziós csatornát kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassanak vagy közvetítsenek tovább.
- 58 A Bíróság által erre a kérdésre adott válasz azon az előfeltevésen alapul, hogy a BMA, amelyet az alapeljárásban szóban forgó intézkedések érintenek, a Litván Köztársaságtól eltérő valamely más tagállamban, azaz Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságában letelepedett

médiaszolgáltató, aki a 2010/13 irányelv 1. és 2. cikke értelmében ezen irányelv hatálya alá tartozik, aminek vizsgálata a jelen ítélet 37–52. pontjában szereplő iránymutatások figyelembevételével a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

- 59 Ezzel szemben, amennyiben a litván fogyasztók részére televíziós csatornák vagy műsorok közvetítését az interneten keresztül szolgáltató egyéb személyek nem minősülnek a 2010/13 1. cikke (1) bekezdésének d) pontja értelmében vett „médiaszolgáltatónak”, azok nem tartoznak az említett irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének hatálya alá.
- 60 Egyébiránt meg kell jegyezni, hogy egy Litvániában letelepedett médiaszolgáltató e tagállam joghatósága alá tartozik, ahogyan az a 2010/13 irányelv 2. cikkéből kitűnik, és ezért az említett irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdése vele szemben nem alkalmazandó.
- 61 Az e kérdés megválaszolása érdekében fel kell idézni, hogy a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok biztosítják a más tagállamokból származó audiovizuális médiaszolgáltatások vételének szabadságát, és nem korlátozzák területükön azok továbbközvetítését olyan okokból, amelyek az ezen irányelv által összehangolt területekre vonatkoznak, amelyek között szerepelnek az említett irányelv 6. cikkében említett, a gyűlöletre uszítással szemben hozott intézkedések. A televíziós műsorszolgáltatást illetően ugyanezen irányelv 3. cikkének (2) bekezdése mindazonáltal lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ideiglenesen eltérjenek az említett 3. cikk (1) bekezdésétől, amennyiben bizonyos tartalmi és eljárásjogi feltételt tiszteletben tartanak.
- 62 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból következik, hogy nézeteltérés áll fenn egyrésről a BMA, másrésről az LRTK és a litván kormány között a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének hatályát illetően. Noha a BMA azt állítja, hogy e rendelkezés a televíziós műsorok vétele és továbbközvetítése szabadságának a fogadó tagállam általi minden korlátozására vonatkozik, amely korlátozást az EUMSZ 56. cikkben szereplő fogalom értelmében kell érteni, az LRTK és a litván kormány úgy véli, hogy az említett rendelkezés hatálya csak a televíziós műsorok vételének és továbbközvetítésének teljes felfüggesztésére terjed ki.
- 63 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit és az általa követett célokat kell figyelembe venni, hanem a szöveggörnyezetét, valamint az uniós jogi rendelkezések összességét is. Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szempontjából annak keletkezése is relevánsnak bizonyulhat (lásd különösen: 2013. október 3-i Inuit Tapiriit Kanatami és társai kontra Parlament és Tanács ítélet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 50. pont).
- 64 Elsőként a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének szövegét illetően elmondható, hogy maga e rendelkezés nem teszi lehetővé a hatálya alá tartozó intézkedések jellegének meghatározását.
- 65 Másodszor, a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének összefüggéseit és az utóbbi irányelv célkitűzéseit illetően, a főtanácsnok által az indítványának 59. pontjában kifejtettekhez hasonlóan meg kell jegyezni, hogy ezen irányelv az audiovizuális médiaszolgáltatások területén az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságát konkretizálja azzal, hogy ahogyan a (104) preambulumbekzdésből kitűnik, létrehozza e szolgáltatások „belső határok nélküli térségét”, viszont ezzel egyidejűleg, ahogyan arról az (5) preambulumbekzdése is tanúskodik, figyelembe veszi e szolgáltatások kulturális és gazdasági jellegét, és azoknak a demokrácia, az oktatás és a kultúra szempontjából betöltött jelentőségét, ami különös szabályok alkalmazását teszi indokolttá e szolgáltatások vonatkozásában.
- 66 Ráadásul a 89/552 irányelv (9) és (10) preambulumbekzdéséből az következik, hogy az uniós jogalkotó által megszüntetni kívánt akadályok a tagállami rendelkezések közötti, a műsorszolgáltató tevékenységre és a televíziós adások terjesztésére vonatkozó eltérésekből erednek. Ebből következően az irányelv által összehangolt területek körébe csak azok tartoznak, amelyek szorosan véve az említett

irányelv 1. cikkének a) pontjában meghatározott televíziós műsorszolgáltatást érintik (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 22-i Mesopotamia Broadcast és Roj TV ítélet, C-244/10 és C-245/10, EU:C:2011:607, 31. és 32. pont).

- 67 A 2010/13 irányelv (1) és (4) preambulumbekzdéséből következik, hogy az a 89/552 irányelvet kodifikálja az audiovizuális médiaszolgáltatások fogyasztókhöz való eljuttatására vonatkozó új technológiákra figyelemmel. Ebből következik, hogy a fent elsőként említett irányelv által összehangolt területeket csak a szoros értelemben vett audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtása vonatkozásában lehet összehangoltnak tekinteni.
- 68 Harmadszor, a 2010/13 irányelv 3. cikkének keletkezését illetően rá kell mutatni, hogy a 89/552 irányelv 2. cikke (2) bekezdése első albekezdésének második mondata eredeti változatában említette a tagállamok azon lehetőségét, hogy ideiglenesen „felfüggeszék” a televíziós adások továbbközvetítését, amennyiben az abban a rendelkezésben szereplő feltételek teljesülnek. Jóllehet az uniós jogalkotó a 89/552 irányelvnek a 97/36 irányelvvel történő módosítása során az előbbi kiegészítette az új 2a. cikkel, amely (2) bekezdésének első albekezdésében lényegében átvette az említett irányelv 2. cikke (2) bekezdése első albekezdése második mondatának eredeti szövegét, miközben az „eltérés” szóval helyettesítette az „felfüggesztés” szót, ahogyan a főtanácsnok az indítványának 57. pontjában rámutatott arra, hogy a 97/36 irányelv indokolásában nincs arra utaló jel, hogy az uniós jogalkotó e módosítás révén meg kívánta volna változtatni az érintett intézkedések jellegét. Ellenkezőleg, a 89/552 irányelv (15) preambulumbekzdése a fenti módosítás ellenére továbbra is rendelkezett a fogadó tagállamok azon lehetőségéről, hogy „ideiglenesen felfüggeszhetik a televíziós adások továbbközvetítését”, amely rendelkezés jelenleg a 2010/13 irányelv (36) preambulumbekzdésében szerepel.
- 69 Ezenkívül hozzá kell tenni, hogy a határokat átlépő televíziózásról szóló európai egyezmény, amelyet a 89/552 irányelvvel egy időben dolgoztak ki, és amelyre ezen irányelv a (4) preambulumbekzdésében hivatkozik, 4. cikkében – amely a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdéséhez hasonló rendelkezést tartalmaz – megköveteli, hogy az említett egyezményben részes felek „garantálják a vétel szabadságát” és területükön „ne[...] korlátozzák” [az említett egyezmény hatálya alá tartozó és a rendelkezéseinek megfelelő műsorok „továbbközvetítését”].
- 70 Az a tény, hogy az uniós jogalkotó a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének megfogalmazásakor a határokat átlépő televíziózásról szóló európai egyezmény 4. cikkében szereplő kifejezéseket vette alapul, arra utal, hogy a „vételi szabadsága” és a „korlátozás” kifejezés ezen irányelv összefüggésében olyan különös jelentéssel rendelkezik, amely szűkebb, mint az EUMSZ 56. cikkben szereplő „a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának” fogalmáé.
- 71 Ezen összefüggésben rá kell mutatni, hogy a 97/36 irányelvvel módosított 89/552 irányelv kapcsán, mely utóbbi 2a. cikkének (1) és (2) bekezdése lényegében megfelel a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének, a Bíróság kimondta, hogy az előbbi irányelv azt az alapelvet fogalmazza meg, hogy a fogadó tagállam a joghatósága alá tartozó műsorszolgáltatók audiovizuális médiaszolgáltatásai tekintetében kimondta a származási tagállam ellenőrzési funkciója fogadó tagállam általi elismerésének elvét (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 22-i Mesopotamia Broadcast és Roj TV ítélet, C-244/10 és C-245/10, EU:C:2011:607, 35. pont).
- 72 A Bíróság e tekintetben hangsúlyozta, hogy az audiovizuális médiaszolgáltatásokra vonatkozó tagállami jog alkalmazásának és a 97/36 irányelvvel módosított 89/552 irányelv rendelkezései betartásának ellenőrzése kizárólag annak a tagállamnak a feladata, amelyből e szolgáltatások származnak, és hogy a fogadó tagállam nem gyakorolhat önálló ellenőrzést olyan okoknál fogva, amelyek az irányelv által összehangolt területek körébe tartoznak (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 22-i Mesopotamia Broadcast és Roj TV ítélet, C-244/10 és C-245/10, EU:C:2011:607, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 73 Ezzel szemben főszabály szerint nem ellentétes a 2010/13 irányelvvel az olyan nemzeti szabályozás alkalmazása, amely általánosan közérdekű célra irányul, de nem vezeti be a televíziós műsorszolgáltatás adásainak olyan második ellenőrzését, amely hozzáadódik ahhoz az ellenőrzéshez, amelyet az adás tagállama köteles elvégezni (lásd ebben az értelemben: 1997. július 9-i De Agostini és TV-Shop ítélet, C-34/95–C-36/95, EU:C:1997:344, 34. pont).
- 74 Az 1997. július 9-i De Agostini és TV-Shop ítéletből (C-34/95–C-36/95, EU:C:1997:344) következik, hogy egy közérdekű célt követő olyan nemzeti intézkedés, amely az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtásának és terjesztésének egyes vonatkozásait szabályozza, nem tartozik a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének hatálya alá, kivéve ha a televíziós műsorszolgáltatás adásainak olyan második ellenőrzését vezeti be, amely hozzáadódik ahhoz az ellenőrzéshez, amelyet az adás tagállama köteles elvégezni.
- 75 A Bíróság a 2011. szeptember 22-i Mesopotamia Broadcast és Roj TV ítélet (C-244/10 és C-245/10, EU:C:2011:607) 50. pontjában kimondta, hogy nem tartoznak a 97/36 irányelvvel módosított 89/552 irányelv hatálya alá azok a tagállami szabályozások, amelyek nem kifejezetten a műsorszolgáltatásra és a műsorterjesztésre vonatkoznak, és amelyek általánosan közrendi célra irányulnak, de nem akadályozzák a más tagállamból származó audiovizuális médiaszolgáltatások szoros értelemben vett továbbközvetítését az adott tagállam területén.
- 76 A 2011. szeptember 22-i Mesopotamia Broadcast és Roj TV ítélet (C-244/10 és C-245/10, EU:C:2011:607) 50. pontját azonban nem lehet úgy értelmezni, hogy valamely nemzeti intézkedés azért minősül a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében vett korlátozásnak, mert az a szabályozás, amelynek alapján elfogadták, szabályozza az audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtásának vagy terjesztésének egyes vonatkozásait, így azokat a módokat, amelyek révén e szolgáltatásokat nyújtják vagy terjesztik.
- 77 Nem képez ilyen akadályt az a nemzeti intézkedés, amely általánosan közrendi célt követ, és amely valamely televíziós csatornának a fogadó tagállam fogyasztói részére történő terjesztésére vonatkozó feltételeket szabályozza, mivel ezek a feltételek nem akadályozzák meg az említett csatorna szoros értelemben vett továbbközvetítését. Egy ilyen intézkedés ugyanis nem vezeti be a szóban forgó csatorna adásának olyan második ellenőrzését, amely hozzáadódik ahhoz az ellenőrzéshez, amelyet az adás tagállama köteles elvégezni.
- 78 Az alapügy tárgyát képező intézkedést illetően elsőként az LRTK és a litván kormány által előterjesztett észrevételekből kitűnik, hogy a tömegtájékoztatásról szóló törvény 33. cikke (11) bekezdésének és 33. cikke (12) bekezdése 1) pontjának elfogadásával, amelynek alapján a 2016. május 18-i határozatot meghozták, a nemzeti jogalkotó a litván állam hitelét sértő és annak államiságát fenyegető információk aktív terjesztése ellen kívánt küzdeni annak érdekében, hogy a televízióknak a közvélemény kialakulására gyakorolt különösen jelentős hatására tekintettel védje a litván információs tér biztonságát, valamint biztosítsa és megőrizze a megfelelő tájékoztatáshoz fűződő közérdeket. Az e rendelkezéssel érintett információk az említett törvény 19. cikkében szereplő tilalom alá tartoznak, a litván alkotmányos rend erőszakos megdöntésére felhívó, a Litván Köztársaság szuverenitásának, területi integritásának és politikai függetlenségének megsértésére uszító információk szerepelnek közöttük, amelyek háborús propagandát, háborús uszítást, gyűlöletkeltést, illetve nevetségessé tételre vagy megvetésre való buzdítást tartalmaznak, vagy amelyek ösztönzik a valamely csoporttal vagy a csoporthoz tartozó valamely személlyel szembeni, különösen az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetést, erőszakot vagy durva fizikai bánásmódot.
- 79 A Bíróság elé terjesztett észrevételeiben az LRTK kifejtette, hogy a 2016. május 18-i határozatot azzal az indokkal fogadták el, hogy az NTV Mir Lithuania csatornán szolgáltatott műsorok egyike olyan hamis információkat tartalmazott, amelyek állampolgárságon alapuló ellenségeskedésre és gyűlöletre uszítottak a balti államokkal szemben a litvánoknak és a letteknek a holokauszt idején folytatott kollaborációja kapcsán és a balti államok állítólagosan nacionalista és neonáci belpolitikája

vonatkozásában, amely politika fenyegetést jelent az említett országok területén élő orosz nemzeti kisebbség számára. Az LRTK szerint e műsor célzottan a litvániai oroszul beszélő kisebbségnek szolt, és különböző propagandatechnikák segítségével arra törekedett, hogy negatív és sugalmazó módon e különös társadalmi csoportnak a Litván Köztársaság, az Észt Köztársaság és a Lett Köztársaság által folytatott bel- és külpolitikára vonatkozó véleményét befolyásolja, felerősítse a társadalom megosztottságát és polarizáltságát, továbbá hangsúlyozza a kelet-európai régióban a nyugati országok által teremtett feszültséget és az Orosz Föderáció áldozatszerepét.

- 80 A Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki, hogy e megállapításokat vitatták volna, ezt azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia. Ezen az alapon egy olyan intézkedést, mint amely az alapügy tárgyát képezi, úgy kell tekinteni, mint amely általánosan közrendi célra irányul.
- 81 Másodsor, az LRTK és a litván kormány írásbeli észrevételeiben kifejtette, hogy a 2016. május 18-i határozat, amely előírja azon médiaszolgáltatók számára, amelyeknek a műsorai Litvánia területére irányulnak, és azon más személyek számára, amelyek a litván fogyasztók részére az interneten keresztül televíziós csatornákat vagy műsorokat szolgáltatnak, hogy 12 hónapon keresztül az NTV Mir Lithuania csatornát e területen csak külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassák vagy közvetítsék tovább, kizárólag e csatorna litván fogyasztók részére történő terjesztésének feltételeit szabályozza. Ugyanakkor az alapügyben kétségtelen, hogy a 2016. május 18-i határozat nem függeszti fel, illetve nem tiltja meg ugyanezen csatorna Litvánia területén történő továbbközvetítését, mivel az a fent említett határozat ellenére továbbra is jogszerűen terjeszthető e területen, és a litván fogyasztók továbbra is megtekinthetik azt, amennyiben díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagra fizetnek elő.
- 82 Következésképpen egy olyan intézkedés, mint amely az alapügy tárgyát képezi, nem akadályozza meg az ezzel az intézkedéssel érintett televíziós csatorna más tagállamból származó televíziós adásainak a fogadó tagállam területén történő, szoros értelemben vett továbbközvetítését.
- 83 Ebből következik, hogy egy ilyen intézkedés nem tartozik a 2010/13 irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének hatálya alá.
- 84 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2010/13 irányelv 3. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik e rendelkezés hatálya alá a valamely tagállam által elfogadott olyan közrendi intézkedés, amely arra kötelezi a médiaszolgáltatókat nyújtó azon szolgáltatókat, amelyeknek a műsorai az adott tagállam területére irányulnak, valamint azon egyéb személyeket, akik az említett tagállam fogyasztói számára az interneten keresztül televíziós csatornákat vagy televíziós műsorokat szolgáltatnak, hogy ugyanezen tagállam területén 12 hónapon keresztül egy másik tagállamból származó televíziós csatornát kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassanak vagy közvetítsenek tovább, de nem akadályozza meg e csatorna televíziós műsorainak az első tagállam területére történő, szoros értelemben vett továbbközvetítését.

A második kérdéstről

- 85 Az első kérdésre adott válasza figyelemmel a második kérdésre nem szükséges válaszolni.

A költségekről

- 86 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

A tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) 3. cikkének (1) és (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy nem tartozik e rendelkezés hatálya alá a valamely tagállam által elfogadott olyan közrendi intézkedés, amely arra kötelezi a médiaszolgáltatásokat nyújtó azon szolgáltatókat, amelyeknek a műsorai az adott tagállam területére irányulnak, valamint azon egyéb személyeket, akik az említett tagállam fogyasztói számára az interneten keresztül televíziós csatornákat vagy televíziós műsorokat szolgáltatnak, hogy ugyanezen tagállam területén 12 hónapon keresztül egy másik tagállamból származó televíziós csatornát kizárólag külön díjfizetéssel aktiválható televíziós műsorcsomagban szolgáltatassanak vagy közvetítsenek tovább, de nem akadályozza meg e csatorna televíziós műsorainak az első tagállam területére történő, szoros értelemben vett továbbközvetítését.

Aláírások

i — A jelen szöveg 57. és 84. pontjában, valamint a rendelkező részében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.